

**UCHWAŁA NR IV/31/19
RADY MIASTA PORĘBA**

z dnia 28 stycznia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018r, poz. 994 z późn.zm.) oraz 10 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2018r., poz.1030 z późn. zm.)

**Rada Miasta Poręba
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Poręba

Marcin Kucia

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r.

Spis treści

I. Postanowienia ogólne

II. Cele Programu

III. Diagnoza, wnioski

IV. Zadania własne gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

V. Monitoring i ewaluacja

VI. Realizatorzy programu

VII. Odbiorcy programu

VIII. Źródło finansowania programu

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Narkomania – oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków. Są to substancje naturalne lub syntetyczne, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego oddziałują na układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju.

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Ogranicza rozwój gospodarczy krajów biednych, angażuje nieproporcjonalnie duże nakłady finansowe związane z przeciwdziałaniem narkomanii w krajach najbogatszych. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych, HIV, zakażenia wirusem żółtaczkki typu B i C, infekcji przenoszonych drogą płciową, gruźlicy.

Wiąże się ona bezpośrednio z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przemoc, przestępczość, bezdomność oraz inne uzależnienia (hazard, alkoholizm).

Narkomania jest obecnie jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Nastąpił wzrost podaży i popytu na narkotyki. Główną rolę odegrały czynniki związane z wielką zmianą społeczną, na którą polityka wobec narkomanii miała wielki wpływ. Podaż rosła wraz z rozwojem międzynarodowej wymiany handlowej, rosnącym ruchem turystycznym, otwarciem granic, postępującą wymienniealnością złotego i rozwojem przestępczości zorganizowanej. Na popyt wpływ miała również intensywne transmisja wzorów kulturowych, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły. Pieniądze z narkobiznesu odgrywają coraz poważniejszą rolę

w międzynarodowym obrocie finansowym. Dla odwrócenia obecnego trendu potrzebna jest mobilizacja całego społeczeństwa, oparta na pełnym konsensusie co do celu, jaki chcemy osiągnąć.

Konieczne są zatem planowe działania na rzecz przeciwdziałania zjawisku narkomanii, czemu ma służyć opracowany dla Gminy Poręba Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej „Programem”.

Przedmiotowy Gminny Program uwzględnia cele operacyjne dot. przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 1030 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 2137),
- ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 1492),
- Narodowy Program Zdrowia przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2016r., poz. 1492), w skład którego wchodzi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Założeniem strategicznym Programu jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz

wspomaganie działalności instytucji, organizacji i osób fizycznych realizujących zadania przeciwdziałania narkomanii.

Program jest kontynuacją prac podjętych w 2018r. Podkreślić należy natomiast, że rozwiązanie problemu uzależnień to zadanie wymagające wieloletniej perspektywy i powtarzalności podejmowanych działań.

Z tego punktu widzenia ważne jest przyjęcie Programu w całości, kontynuowanie zawartych w nim przedsięwzięć po 2019r. i uwzględnienie, iż efekty tego Programu pojawiać się będą stopniowo w dłuższej perspektywie czasu.

Niniejszym wskazuje, iż przedmiotowy Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, zgodnie z art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2018r. poz. 1030 ze zm.) oraz działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty oraz diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących zgodnie z art.10 ust 2a w/w ustawy.

II. CELE PROGRAMU

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Poręba, a w szczególności przez osoby niepełnoletnie.

1. Podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych.

2. Wspieranie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i udzielania pomocy dzieciom, które wykazują zachowania ryzykowne (sięgają po środki uzależniające, stosują agresję i przemoc).

3. Udział w ogólnopolskich kampaniach promujących zdrowy styl życia, trzeźwość, narkotyki, w tym m.in.: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”.

III. DIAGNOZA, WNIOSKI

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zawierciu

Dozorem kuratora dla dorosłych objęte są 3 osoby w związku ze skazaniem na podstawie art. 55 i art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wobec 1 osoby orzeczono zakaz używania substancji odurzających.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zawierciu

W 2018 roku odnotowano n/w ilość przestępstw narkotykowych w porównaniu do lat poprzednich:

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.
Przestępstwa narkotykowe	3	5	3	7	7
w tym podejrzani nieletni	2	0	0	0	0

Z przeprowadzonej analizy przez KP Policji wynika, że w Porębie problem mieszkańców z uzależnieniami od środków odurzających i alkoholu ma charakter marginalny. Jednak nie można wykluczyć, że problem w przyszłości może narastać.

Informacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Porębie

Na podstawie przeprowadzonych analiz dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonych rozmów przeprowadzonych z lekarzami pracującymi w SP ZOZ uzyskano dane za 2018r., z których wynika, że problem z narkomanią dotyczy 5 osób. Dla porównania w 2014r. problem dotyczył 3 osób, w 2015- 4osób, w 2016r.-5 osób, w 2017-4 osób.

Informacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie

W grupie przesłanek udzielania pomocy społecznej znajduje się narkomania, jednakże pomimo, iż ustawa o pomocy społecznej wymienia to uzależnienie jako okoliczność wywołującą trudne sytuacje życiowe, to nie przewiduje bezpośrednich form wsparcia związanych z ich zwalczaniem. Szczegółowa regulacja tej problematyki zawarta jest w odrębnych przepisach. Ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej wsparcie dla tych osób i rodzin polega na wszelkiego rodzaju poradnictwie, a w razie potrzeby pomocy materialnej.

Na terenie Gminy Poręba występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, przemocą w rodzinie, natomiast znikomo występuje problem narkomanii.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Porębie w 2018r. zarejestrowane są trzy osoby dotknięte problemem narkomanii jako zdiagnozowanej jednostki chorobowej (dla porównania: w 2013r. 1 osoba, w 2014r. 2 osoby, w 2015r. 3 osoby, w 2016r. 3 osoby, w 2017r. 3 osoby).

Informacje od dyrektorów szkół

Wnioski z przeprowadzonych w szkołach na terenie Poręby badań ankietowych dot. zjawiska narkomanii.

Badania mają na celu pomiar natężenia zjawiska używania przez mieszkańców miasta Poręba substancji psychoaktywnych, jak również identyfikację i pomiar czynników wpływających na rozmiary zjawiska. Z informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół wynika, że szkoły do tej pory efektywnie realizowały program wychowawczy i program profilaktyki, co uzasadnia kontynuację dotychczasowych działań.

Wskazano następujące czynniki ryzyka i czynniki chroniące:

1. Czynniki ryzyka:

- niewłaściwe środowisko wychowawcze uczniów;
- sięganie nastolatków po papierosy i alkohol;
- brak umiejętności rozwiązywania konfliktów, bez stosowania agresji;
- niewłaściwe spędzanie czasu wolnego przez uczniów;
- słaba motywacja do nauki;
- nieumiejętność uczenia się;
- zaniżone poczucie własnej wartości.

2. Czynniki chroniące:

- propagowanie zdrowego stylu życia poprzez edukację zdrowotną;
- dobre warunki, właściwa atmosfera pracy i nauki;
- wzajemny szacunek między uczniami, nauczycielami i pracownikami szkoły;
- dogodne warunki i właściwa organizacja procesu lekcyjnego;
- dbałość o prawidłowe samopoczucie dzieci i młodzieży;
- propagowanie zasad sprawiedliwego, życzliwego i przyjaznego traktowania uczniów.

Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Porębie

Badaniami objęto 225 osób. Grupę badawczą stanowili uczniowie, rodzice oraz nauczyciele Zespołu Szkół w Porębie. Respondenci wypełnili ankietę przy zachowaniu pełnej anonimowości i przy zapewnieniu, że uzyskane wyniki posłużą tylko i wyłącznie do celów badawczych.

Wnioski z przeprowadzonych badań wśród uczniów:

Z przeprowadzonych badań wynika, że istnieje dość duże zagrożenie narkomanią w środowisku szkolnym, ponieważ 18,8% respondentów próbowało narkotyków. Pociuszający jest fakt, że dla 9,4% uczniów była to tylko jednorazowa przyгода, a jedynie 4,7% ankietowanych zażywa narkotyki kilka razy w miesiącu. Pozostała grupa badanych (4,7%) zażywa narkotyki rzadziej niż raz w miesiącu.

Pierwsze próby z narkotykami stwierdzono w wieku poniżej 12 lat (3,1%), ale młodzież najczęściej eksperymentuje z narkotykami w przedziale wiekowym 14 – 15 lat (6,3%) oraz 16 – 17 lat (4,7%). Dlatego należy zintensyfikować działania profilaktyczne przede wszystkim w szkole podstawowej oraz pierwszych klasach szkoły ponadpodstawowej.

Z danych wynika, że pierwszy kontakt uczniów z narkotykami najczęściej miał miejsce wraz ze znajomymi na podwórku (9,4%), lub podczas imprez towarzyskich (4,7%).

Głównym powodem sięgania po narkotyki przez młodzież jest ciekawość (12,5%) oraz chęć dobrej zabawy (7,8%). Jeden ankietowany sięgnął po narkotyki za namową znajomych, a 1,6% badanych chciało mieć lepsze wyniki w nauce.

Wśród uczniów najpopularniejszym środkiem odurzającym jest marihuana, do jej zażywania przyznało się 17,2% badanych. Pojedyncze osoby miały kontakt z haszyszem (3,1%) oraz amfetaminą (1,6%).

Odpowiadając na pytanie o miejsca, w których istnieje największe prawdopodobieństwo zetknięcia się z narkotykami, badani uczniowie podawali następujące dane:

- na dyskotekach	40,6%
- w pubach i klubach młodzieżowych	32,8%
- na spotkaniach towarzyskich w prywatnych domach	28,1%
- w określonych miejscach na terenie miasta	12,5%
- na koncertach	10,9%
- w szkole	9,4%

Jak wynika z danych, miejscami w których młodzież może zetknąć się z narkotykami są dyskoteki (40,6%) oraz puby, kluby młodzieżowe (32,8%). Dużym zagrożeniem są również spotkania towarzyskie w prywatnych domach (28,1%), koncerty (10,9%) oraz określone miejsca na terenie miasta (12,5%). W opinii badanych narkotyki najrzadziej spotykane są w szkole (9,4%).

Niepokojący jest fakt, że aż 40,6% uczniów wie, gdzie można zaopatrzyć się w narkotyki.

Wiedza badanych uczniów na temat szkodliwości zażywania środków odurzających nie jest wystarczająca. Tylko 17,2% ankietowanych twierdzi, że posiada dużą wiedzę na ten temat, natomiast 71,9% dostatecznie orientuje się w temacie.

Uwagę zwraca również duży odsetek badanych (73,4%), którzy twierdzą, że nie wiedzą gdzie mogą szukać pomocy osoby mające problem z narkotykami.

W związku z powyższym, należy prowadzić działania edukacyjne wśród uczniów, w celu poszerzenia wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania narkotyków oraz na bieżąco informować młodzież o instytucjach i organizacjach niosących pomoc w określonych sytuacjach.

Wnioski przeprowadzonych badań wśród rodziców:

W opinii badanych rodziców uczniowie chętnie chodzą do szkoły (93%) i czują się w niej bezpiecznie (93%). Ich zdaniem na terenie szkoły nie dochodzi do przemocy fizycznej (98,6%), przemocy werbalnej (97,2%), cyberprzemocy (94,4%) oraz izolacji (95,8%).

Zdaniem ankietowanych rodziców, ich dzieci mają bardzo dobre i dobre relacje z rówieśnikami z klasy (91,5%), z nauczycielami (92,9%) oraz wychowawcą (91,5%). Nieliczni uznali, że te relacje są poprawne.

Z przeprowadzonych badań wynika, że połowa ankietowanych rodziców (52,1%) uważa, że ich dzieci systematycznie przygotowują się do lekcji. 29,6% respondentów jest zdania, że dzieci uczą się tylko na sprawdziany, a 18,3% twierdzi, że rzadko się uczą.

Jak wynika z danych, 98,6% rodziców ma bardzo dobre (56,3%) i dobre (42,3%) relacje z dzieckiem. Zdecydowana większość badanych przyznała, że w ich rodzinach nie występuje przemoc domowa (100%), alkoholizm (93%), czy uzależnienie od mediów (94,4%).

Odpowiadając na pytanie „Czy Pani/Pana dziecko zażywa substancje psychoaktywne?“, badani rodzice podawali następujące dane:

	PAPIEROSY	ALKOHOL	NARKOTYKI	DOPALACZE
Nie zażywa	67,6%	66,2%	76,1%	77,5%
Zażywa	1,4%	0%	0%	0%
Próbowało, ale już tego nie robi	5,6%	8,5%	1,4%	1,4%
Nie wiem	8,5%	7%	4,2%	2,8%
Brak odp.	16,9%	18,3%	18,3%	18,3%

Z powyższych danych wynika, że dzieci badanych rodziców nie zażywają substancji psychoaktywnych. Pojedyncze osoby próbowały papierosów (5,6%), alkoholu (8,5%), ale już tego nie robią. Powyższe dane jednak nie pokrywają się z wynikami ankiet przeprowadzonymi wśród uczniów, gdzie do spożywania alkoholu przyznało się 45% badanych, a do palenia papierosów 27,5% respondentów.

Odpowiadając na pytanie o miejsca, w których istnieją największe prawdopodobieństwo zetknięcia się z narkotykami, badani rodzice podawali następujące dane:

- w klubach i dyskotekach 69%
- na spotkaniach towarzyskich w prywatnych domach 43,7%
- w szkole 40,8%
- na koncertach 33,8%
- w określonych miejscach na terenie miasta (wsi) 16,9%
- w kawiarniach 7%

Jak wynika z danych, miejscami w których można się zetknąć się z narkotykami są kluby i dyskoteki (69%). Dużym zagrożeniem w opinii rodziców są również spotkania towarzyskie w prywatnych domach (43,7%), koncerty (33,8%) oraz szkoła (40,8%).

Z badań wynika, że zdecydowana większość respondentów (80,3%) porusza w domu temat narkomanii. Jednak wiedza badanych rodziców na temat szkodliwości zażywania środków odurzających nie jest wystarczająca. Tylko 26,8% ankietowanych twierdzi, że posiada dużą wiedzę na ten temat, natomiast 67% rodziców dostatecznie orientuje się w temacie.

W związku z powyższym, należy zaplanować i przeprowadzić działania edukacyjne wśród rodziców w kolejnym roku, w celu poszerzenia wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Ponadto należy informować rodziców o instytucjach i organizacjach niosących pomoc w określonych sytuacjach.

Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Badane grupy	Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> -Mała liczba oddziałów w szkole; -Młodzież ma bardzo dobre i dobre relacje z rówieśnikami z klasy (83,75%), z nauczycielami (77,5%) oraz wychowawcą (83,5%); -Przyjazna atmosfera w szkole, klasie – uczniowie czują się bezpiecznie w szkole (92,5%); -Młodzież ma bardzo dobre i dobre relacje z rodzicami (95%); -W rodzinach badanych uczniów nie występuje 	<ul style="list-style-type: none"> -Mała ilość zrealizowanych programów rekomendowanych; -45% badanych uczniów spożywa alkohol; -27,5% ankietowanych pali papierosy; -18,8% respondentów próbowało narkotyków; -40,6% uczniów wie, gdzie można zaopatrzyć się w narkotyki. -Pojedyncze przypadki przemocy fizycznej (bicie, popychanie) 10% -23,75% uczniów doznała w szkole przemocy werbalnej (wzywanie, ublizanie)

	<p>przemoc domowa (93,75%) czy alkoholizm (86,25%), a rodzice mają zaufanie do swoich dzieci (70%).</p> <p>-Młodzież chętnie uczestniczy w programach profilaktycznych, zdrowotnych realizowanych w szkole</p> <p>-Młodzież angażuje się działalność wolontaryjną</p> <p>-świadomość uczniów (wiedza uczniów na temat szkodliwości zażywania środków odurzających)</p> <p>-Uczniowie biorą czynny udział w godzinach wychowawczych związanych z ryzykownymi zachowaniami</p> <p>-Udział uczniów w dodatkowych zajęciach sportowych</p>	<p>-Młodzież codziennie spędza powyżej 4 godzin korzystając z komputera, telefonu i Internetu (55%)</p> <p>-Brak wiedzy o instytucjach pomocowych (73,4% uczniów nie wie gdzie szukać pomocy)</p> <p>-Wagary</p> <p>-Niska dojrzałość emocjonalna uczniów</p> <p>-Niepowodzenia szkolne</p> <p>-Presja rówieśników</p> <p>-Małe zainteresowanie ze strony rodziców</p>
Rodzice/ opiekunowie	<p>-Rodzice mają bardzo dobre i dobre relacje z dziećmi (98,6%)</p> <p>-W ich rodzinach badanych rodziców nie występuje przemoc domowa (100%), alkoholizm (93%), czy uzależnienie od mediów (94,4%).</p> <p>-Uświadamianie dzieci przez rodziców (80,3% rodziców porusza w domu temat substancji psychoaktywnych)</p> <p>-Duża i dostateczna wiedza rodziców na temat szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych</p> <p>-Kontrolowanie przez rodziców czasu wolnego dzieci</p> <p>-Współpraca rodziców ze szkołą, wymiana informacji, udział w spotkaniach z wychowawcą</p> <p>-Wspieranie dziecka przez rodziców</p> <p>-Zaangażowanie i troska rodziców</p>	<p>-Nieprawidłowe postawy wychowawcze</p> <p>-Brak zainteresowania własnymi dziećmi, brak kontroli</p> <p>-Eurosieroctwo</p> <p>-Konflikty rodzinne</p> <p>-Alkoholizm, uzależnienia (7%)</p>

Działania wychowawczo – profilaktyczne w Zespole Szkół w Porębie będą realizowane poprzez wzmacnianie czynników chroniących i zmniejszanie wpływów czynników ryzyka.

Przytoczone dane z badań wskazują, że planując działania należy położyć nacisk na kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, kształtowanie postaw akceptujących różnorodność, tworzenie warunków do otwartego dialogu i skutecznej współpracy kadry pedagogicznej z rodzicami i uczniami, działań rozwijających profilaktykę.

Realizacja tych celów wymaga prowadzenia stałych, konsekwentnych, kompleksowych działań w środowisku lokalnym i szkolnym, budowania koalicji, współpracy między różnymi instytucjami.

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie

W grudniu przeprowadzono badanie ankietowe wśród uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie. W badaniu wzięli udział uczniowie klasy V, VI, VII oraz VIII – „ciąg b”, łącznie 72 uczniów.

Na użytek badania skonstruowano kwestionariusz ankiety zawierający 19 pytań dotyczących spożywania alkoholu oraz zażywania środków psychoaktywnych. W większości były to pytania zamknięte.

Wnioski z przeprowadzonych badań:

1. Szkoła jest miejscem bezpiecznym, jeśli chodzi o dostęp do środków psychoaktywnych.
2. Zdecydowana większość badanych uczniów nigdy nie miała kontaktu z narkotykami oraz nie spożywała alkoholu.
3. Duża część badanych (ponad 80%) zna negatywne konsekwencje zażywania narkotyków oraz picia alkoholu.

4. Badani uczniowie wiedzą, gdzie należy szukać pomocy w przypadku wystąpienia zagrożenia uzależnieniem.
5. Działania profilaktyczne są pomocne w odłożeniu decyzji, dotyczącej sięgania po środki niedozwolone.
6. Rodzice potrafią rozpoznać dziecko pod wpływem środków psychoaktywnych.
7. Rodzice wiedzą od kogo mogą uzyskać pomoc.
8. Rodzice nie postrzegają szkoły, jako miejsca, gdzie narkotyki są dostępne.
9. Zdaniem rodziców prowadzone zajęcia profilaktyczne uświadamiają ich dzieci o zachowaniach ryzykownych.

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów, rodziców oraz nauczycieli opracowano **czynniki ryzyka i czynniki chroniące**.

Badana grupa	Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> - zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie(80%), -uczniowie podali, że duży wpływ na bezpieczeństwo ma monitoring oraz dyżury nauczycieli, - uczniowie podają, że wyciągane są konsekwencje wobec osób, które zachowują się agresywnie, - tylko 7% badanych doświadczyło przemocy ze strony rówieśników, - uczniowie w przypadku zagrożenia wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc, - uczniowie biorą udział w zajęciach profilaktycznych - chętnie angażują się w dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, -angażują się w działalność charytatywną - zdecydowana większość nie pali papierosów, nie pije alkoholu i nie miała kontaktu z narkotykami, -uczniowie znają konsekwencje stosowania środków uzależniających. 	<ul style="list-style-type: none"> - 42% uczniów było świadkami przemocy, - konflikty rówieśnicze - niepowodzenia szkolne - problemy wychowawcze - brak zaangażowania rodziców w edukację dzieci - stosowanie wulgaryzmów - agresja słowna i fizyczna-trudności w nauce - brak motywacji do nauki
Rodzice/prawni opiekunowie	<ul style="list-style-type: none"> - rodzice rozmawiają z dziećmi o substancjach psychoaktywnych, - znają konsekwencje stosowania tych rodzaju substancji, - 73% badanych rodziców ocenia poziom swojej wiedzy na temat uzależnień jako bardzo dobry, - 82% rodziców potrafi rozpoznać dziecko pod wpływem substancji psychoaktywnych, - angażują się w działania szkoły, -uczestniczą w konsultacjach i spotkaniach z wychowawcą, - rozmawiają z dziećmi o bieżących problemach. 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała ilość czasu na rozmowy z dziećmi i spędzanie czasu wolnego, - nieprawidłowe postawy rodzicielskie, - trudna sytuacja materialna rodzin, - nieumiejętność radzenia sobie z problemami okresu dojrzewania, - duża liczba rodzin rozbitych.
Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele utrzymują dobre relacje z uczniami, - szybko reagują na rozwiązywanie 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności w relacjach z niektórymi rodzicami, - utrudniona współpraca

	sytuacji konfliktowych, - monitorują osiągnięcia uczniów, - systematycznie kontrolują frekwencję szkolną, - ściśle współpracują z rodzicami, - współpracują z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (Urząd Miasta, Poradnia Psycholog.-Pedagogiczna, MOPS, Policja, Sąd Rejonowy), - systematycznie kontaktują się z rodzicami, - wykazują znajomość środowiska rodzinnego, - realizują programy profilaktyczne, - podnoszą swoje kwalifikacje.	z niektórymi rodzicami, -niedostateczna wiedza na temat środków psychoaktywnych
--	---	--

Działania profilaktyczne realizowane w Szkole Podstawowej mają zapobiegać niepożądanym zjawiskom, są dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych i edukacyjnych uczniów. Najważniejsze działania szkoły podstawowej zawarte są w **Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym**.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Porebie

Na podstawie przeprowadzonych badań zdecydowana większość rodziców odpowiedziała, że na terenie szkoły nie istnieje zagrożenie narkotykami. Tylko 5 rodziców uważa, że zagrożenie częściowo występuje. W dalszym ciągu poprzez programy profilaktyczne oraz pogadanki uczniowie będą informowani o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające.

WNIOSEK

Należy podjąć niezbędne działania o charakterze profilaktycznym, które pomogą uświadomić lokalnej społeczności, jakie konsekwencje pociąga za sobą używanie środków psychoaktywnych przez młodzież i dorosłych.

Pozwoli to na przeciwdziałanie narastaniu problemów uzależnień i pomoże osobom uzależnionym rozwiązywać pojawiające się problemy.

IV. ZADANIA WŁASNE GMINY ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANII

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- współpracę z Poradnią Uzależnień Alkoholowych i Współuzależnień w Zawierciu w zakresie zwiększenia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
- finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin – informowanie o możliwościach leczenia,
- upowszechnianie materiałów informacyjnych dot. profilaktyki narkotykowej,
- stała współpraca z Policją, MOPS, Strażą Miejską, Sądem Rejonowym – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- rozszerzenie zakresu działania punktu konsultacyjnego o problematykę profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii (pomoc prawna i informacyjna),

- współpraca z Punktem Konsultacyjnym ds. Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Zawierciu,
- wsparcie psychologiczne dla członków rodziny,
- edukacja publiczna (przewodniki, ulotki, poradniki, broszury),
- organizowanie spędzania wolnego czasu dla osób współuzależnionych poprzez udział w festynach, imprezach kulturalno-oświatowych,
- poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach prowadzonych przez Gminę,
- motywowanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu problematyki profilaktyki uzależnień,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej na terenie szkół,
- edukacja rodziców w dziedzinie profilaktyki uzależnień,
- organizowanie w szkołach podstawowych i gimnazjum szkolnego dnia profilaktyki,
- organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- promocja zdrowego stylu życia.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji: programów profilaktyczno – edukacyjno – informacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, programów dla osób uzależnionych, programów szkoleniowych,
- współpraca w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- współpraca z instytucjami kulturalnymi i oświatowymi w mieście w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- nawiązanie szerszej współpracy ze służbą zdrowia – pomoc merytoryczna dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- udzielanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

V. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji n. t. wdrażanego projektu w ujęciu finansowym i rzeczowym. Natomiast **ewaluacja** Programu to ocena jego rezultatów oddziaływania na potrzeby, które mamy zaspakajać.

tałe monitorowanie problemu i sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności, a także modyfikacji Programu.

Monitorowanie stanu problemów związanych z narkomanią na terenie naszej Gminy we współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, których zadania są zbieżne

z celami niniejszego Programu odbywać się będzie poprzez: stworzenie sieci wymiany informacji, zbieranie danych statystycznych, prowadzenie badań ankietowych, analizę uzyskanych danych, opracowywanie wniosków i priorytetów do dalszego działania.

W procesie monitoringu i ewaluacji zaangażowane będą:

- Rada Miasta,
- Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej,
- Burmistrz Miasta,

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

- Burmistrz Miasta Poręba,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Szkoły na terenie Gminy Poręba,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie,
- Miejski Ośrodek Kultury w Porębie,
- Świetlica Środowiskowa w Porębie,
- SP ZOZ w Porębie,
- Punkt Profilaktyczno – Konsultacyjny ds. Narkomanii w Zawierciu,
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Zawierciu,
- Komenda Powiatowa Policji w Zawierciu,
- Sąd Rejonowy w Zawierciu.

VII. ODBIORCY PROGRAMU

- Dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponad gimnazjalnych, rodzice;
- Przedstawiciele instytucji (nauczyciele, psychologzy, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni);
- Przedstawiciele władz lokalnych;
- Społeczność lokalna.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe pochodzić będą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczone zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jedynie na realizację Programu. Dzięki aktywności i zaangażowaniu przedstawicieli różnych instytucji z terenu miasta, jak np. nauczycieli, pedagogów szkolnych, część zadań będzie realizowana nieodpłatnie. Wiele spośród przedsięwzięć wymienionych w GPPN spójnych jest z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach GPRPA. Z faktu tego wynika, że większość projektów zaplanowanych w ramach GPPN pozwoli na ograniczenie zjawiska uzależnień nie tylko od narkotyków, ale także od alkoholu.

UZASADNIENIE

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Burmistrz Miasta w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii opracowuje Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który uchwała rada gminy.